

Hyvä valtuuston puheenjohtaja, kanssavaltuutetut sekä kokoustamme seuraavat kuntalaiset!

Hyvinvointialueita koskevassa lainsäädännössä on säädetty yhteistyövelvoite kuntien ja hyvinvointialueen välille. Hyväksyimme syksyllä 2022 aiemman puitesopimuksen. Siinä sanottiin seuraavaa:

Keski-Suomessa hyvinvointialue, Keski-Suomen liitto ja Keski-Suomen kunnat ovat toistensa strategisista kumppaneista. Kumppanuus perustuu yhteiseen tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä ja eri väestöryhmien terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilasta ja kokemuksesta, palvelutarpeesta, kustannuksista sekä näiden kehitysnäkymistä. Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen ja sitoutumiseen yhdessä tekemiseen. Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein. Tilannekuva sekä kehittäminen perustuu selkeään ja ennakoivaan asioiden valmisteluun, johon jokainen osapuoli sitoutuu tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta.

Sopimuksessa määriteltiin, kuten myös tänään päätettävässä uudessa sopimuksessa yhteistyön tekemisen tavoista kuten kuntakokouksista ja foorumeista sekä virkamiestason eri yhteistyöelimistä. Tavoitteena yhdyspintojen sujuvalla yhteistyöllä on **turvata hyvä arki kaikille maakunnan asukkaille.**

Kuinkas sitten kävikään?

- Yhteistä tietoon perustuvaa tilannekuvaa ei joutsalaisten palvelutarpeesta ole löytynyt lukuisista yrityksistä huolimatta. Päinvastoin. Keski-Suomen vanhusvoittoisimmalta kunnalta lakkautetaan sakuko ja Luhangasta Tuuliharju.
- Yhdessä tekeminen on jäänyt sopimukseen kuolleeksi kirjaimeksi. Hyvinvointialueen neuvottelukumppanit ovat olleet hukassa ja vastuuta on palloteltu. Yhdessä tekeminen on ollut käytännössä ylhäältä päin sanelua. Tästä hyviä esimerkkejä ovat olleet ikäihmisten kuntosalin käyttöön liittyvät muutokset Jousessa sekä ilmoitusluontoiset sopimusmuutokset Helperin ja keskuskeittiön lakkauttamisesta.
- Koska yhteistä tekemistä ei ole, ei ole luottamustakaan. Kuntapäätäjille järjestetyt foorumit ja kuntakokoukset ovat olleet info-tyylisiä tilannekatsauksia. Valmistelu on siiloutunut ja päätöksenteko eriytynyt.
- Kehittäminen ja ennakoiva asioiden valmistelu, jota sopimus edellytti, on näyttäytynyt Joutsan näkökulmasta lähinnä ”pakolta”, sanelulta tai sitten reaktiiviselta paniikinappulan painamiselta ulkoisen uhan – kuten hyvinvointialueen arviointimenettely – edessä.
- Päätöksenteon ennakkovaikutusten arviointi on loistanut poissaolollaan.

Hyvät valtuutetut,

Hyvät aiheet jäivät toteutumatta. Kaikki ansaitsevat kuitenkin uuden mahdollisuuden.

Tänään hyväksyimme jälleen strategisen yhteistyösopimuksen astuvaksi voimaan 1.1.2026

alkaen. Keskustan ja KD:n valtuustoryhmä näkevät, että neljä tavoitekokonaisuutta 1) osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, 2) hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden edistämisestä ja palveluiden järjestämisestä, 3) yhteisestä edunvalvonnasta ja elinvoimasta sekä 4) varautumisesta ovat oikeat tässä ajassa.

Erityisen iloisia olemme, että elinvoima on nostettu sopimuksessa yhdeksi tavoitteeksi esiin. Maakunnan elinvoima, edunvalvonta ja sen edistäminen sitoo jatkossa kaikkia sopimusosapuolia, myös Keski-Suomen hyvinvointialuetta. Tulevissa palveluverkkopäätöksissä on huomioitava palvelurakenteen elinvoimavaikutukset maakunnallemme ja sen reuna-alueille. Myös jatkuva tiedon jakaminen kuntien, hyvinvointialueiden ja maakuntaliiton kanssa on tärkeä kirjaus avoimuuden ja vuorovaikutuksen nimissä, luottamuksen synnyttämiseksi ja ennen kaikkea paremman päätöksenteon mahdollistamiseksi tulevaisuudessa.

Keskustan ja KD:n valtuustoryhmä esittävät, että Joutsan kunta hyväksyy strategisen yhteistyösopimuksen, mutta seuraa sen tavoitteiden toteutumista aktiivisesti ja edellyttää sitä myös muilta. Sopimuksen tulee sitoa kaikkia osapuolia.